

GÓRNOŚLAZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLAZAK
wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje
miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.

OGŁOSZENIA
oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milime-
trowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA
znajduje się w Katowicach, Rynek 12.

Nr. 232

Katowice, sobota 6-go października 1928.

Rok 27

Obrady międzynarodowego biura pracy.

Warszawa. (PAT.) Dnia 4 b. m. przybyli do Warszawy wszyscy członkowie Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy z dyrektorem Albertem Thomasem na czele. Na dworcu gości witał minister pracy i opieki społecznej p. dr. Jurkiewicz,

minister Sokal i przedstawiciele władz miejskich. W piątek o godz. 3 po południu odbędzie się w pałacu Prezydium Rady Ministrów uroczyste otwarcie 43-ciej sesji Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy. Sesję otworzy minister Jurkiewicz.

Kongres Unii katolickiej badań międzynarodowych.

Warszawa. (PAT.) W czwartek odbyło się w auli Uniwersytetu uroczyste otwarcie oficjalnego kongresu Unii Katolickiej badań międzynarodowych, który obraduje w Warszawie już od 1 bm. Na otwarcie przybyli ks. kardynał Kakowski, ks. biskup Przeździecki, ministrowie Zaleski, Świąłski i Niezabytowski, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, liczni przedstawiciele instytucji i towarzystw, oraz młodzież akademicka. Otworzył zjazd, witając przybyłych, przewodniczący polskiej grupy Unii Katolickiej badań międzynarodowych prof. Halecki. Z kolei zabrał głos minister Świął-

ski, wygłaszając przemówienie powitalne. Dalej przemówił hr. Gonzague de Reynold (Szwajcaria) prezes unii katolickiej badań międzynarodowych, oraz prałat Beaupin sekretarz grupy francuskiej imieniem wszystkich delegacji zagranicznych. Następnie sekretarz Unii Międzynarodowej ks. Gremaud wygłosił sprawozdanie z działalności Unii za okres roczny od czasu ostatniego zjazdu w Wiedniu. Po wygłoszeniu sprawozdań prezes Reynold zamknął posiedzenie. W godzinach popołudniowych odbyło się posiedzenie plenarne, na którym wygłoszono szereg referatów.

Nowe zbrodnie Callesa.

London. „Morningpost” donosi z Meksyku, że sąd najwyższy wydał rozkaz aresztowania b. min. Moronesa (o którym dawniej pisaliśmy) ze względu na uzasadnione podejrzenie, iż on jest sprawcą zamordowania Obregona... Morones znajduje się obecnie poza granicami Meksyku, podobno w Kalifornii, dokąd udał się przed paru tygodniami... Rzecz znamienita, dodaje dziennik londyński, że oskarżenie katolików o zamordowanie Obregona nagle ustało...

„Evening Times” zaś z El Paso donosi, że przybyli do tego miasta uciekinierzy opowiadają o nowych krwawych prześladowaniach katolików. Na jednej

stacji przed Vera Cruz zastrzelono pewnego księdza, który z wygnania wrócił do umierającego ojca; zastrzelono również dwóch jego braci, ponieważ go u siebie przyjęli. „Evening Times” do tych wiadomości dodaje:

„Gdzie jest owo sumienie świata, które się oburzało na wieść o pogromach żydów w państwie carów rosyjskich? Gdzie ono jest wobec tego od lat już działającego krwawego rządu, od którego straszliwszym był może tylko rząd Iwana Groźnego?”

Zaiste — niema odpowiedzi na te pytania!...

Nowy skandal na dworze rumuńskim.

Budapeszt. (Tel. wł.) Dziennik „Pesti Naplo” podaje sensacyjną wiadomość, przesłaną w obawie skonfiskowania z W. Waraźdynu, a nie z Bukaresztu. Według krążących w Bukareszcie pogłosek książę Mikołaj, członek rady regencyjnej i opiekun małoletniego króla, młodszy brat zdeponowanego następcy tronu, uciekł pokryjomu za granicę z pewną młodą arystokratką.

Książę już od dłuższego czasu nie przebywa w Rumunii. Nieobecność jego nie zwróciła specjalnej uwagi, zapewniano bowiem, że wyjechał na kurację. Jak się okazuje, było to tylko osłonięciem

prawdziwego stanu rzeczy. Ks. Mikołaj pojechał bowiem z ową arystokratką i zamieszkał w Paryżu u swego brata.

Wiadomość o ucieczce księcia wywołała wielkie poruszenie w Bukareszcie. Dziennikom nie wolno nic o tem pisać. Telegramy zagraniczne są ostro cenzurowane. Obawiają się tutaj, że obydwaj książęta przygotowują w Paryżu zamach stanu w Rumunii. Królowa wysłała list do ks. Mikołaja, błagający go, by powrócił. Książę na list ten jednak nie odpowiedział.

Marszałek Piłsudski po urlopie.

Warszawa. (AW.) We czwartek marszałek Piłsudski objął urządowanie. O godz. 11-ej przyjął raport w Belwederze, a następnie udał się do prezydium rady ministrów, gdzie z premierem Bartlem odbył konferencję. Po południu złożył wizytę prezydentowi Mościckiemu na Zamku.

Wielka rodaczka w Warszawie.

Warszawa. (PAT.) We czwartek w godzinach rannych Prezydent Rzplitej wraz z małżonką i panią Marią Skłodowską-Curie przybyli na miejsce będącego na ukończeniu Instytutu Radiowego imienia wielkiej uczonej i zwiedził stan robót. P. Prezydentową towarzyszyli członkowie domu cywilnego i wojskowego. Przybyli także w celu zwiedzenia stanu robót ambasador Laroche, oraz członkowie komitetu daru narodowego dla Marii Skłodowskiej-Curie.

Narady zarobkowe w Zagłębiu Dąbrowskim.

Kraków. (PAT.) Prasa krakowska donosi z Dąbrowy Górniczej, że odbyły się tam pertraktacje między przedstawicielami Rady Zjazdu Przemysłowców Górniczych a przedstawicielami Centralnego Związku Górników w sprawie podwyżki zarobków w Zagłębiu Dąbrowskim.

Znowu strejk w Łodzi.

Łódź. (AW.) Na skutek decyzji Związku delegatów, powziętej w dniu 3 b. m. rozpoczął się strajk robotników włókienniczych. Strajkuje około 70.000 robotników związków klasowych. Ch. D. i N. P. R. udziału w akcji strajkowej nie biorą. W Widzewskiej Manufakturze strajkuje mniejszość robotników.

Warszawa. (PAT.) Zgodnie z komunikatem ministerstwa pracy i opieki społecznej z dnia 2 b. m. do końca bieżącego tygodnia Związek przemysłowców ma udzielić ministerstwu pracy i opieki społecznej odpowiedzi co do swego ostatecznego stanowiska w sprawie zatargu w łódzkim przemyśle włókienniczym, poczem w poniedziałek 8 b. m. odbędzie się w ministerstwie pracy i opieki społecznej narady z obu zainteresowanymi stronami.

Zasłużone hołdy.

Moskwa. (PAT.) Liczne okręty wojenne i handlowe, znajdujące się na morzu Bałtyckim, witały en uzjastycznie powracającego z wyprawy podbiegunowej łamacza lodów, „Krassna”, który niedawno odnalazł i ocalił rozbitków włoskiego sterowca, Italji. Organizacja naukowa a w szczególności akademja nauk biorą czynny udział w przygotowaniu uroczystego powitania „Krassina”.

Niewdzięczność ludzka.

Śmiało można twierdzić, że bez Trockiego nie byłoby dzisiejszej Rosji bolszewickiej. On wspólnie z Leninem stworzył ją. Lenin był teoretykiem, obmyślał system rządzenia na sposób komunistyczny. Trocki zaś był wykonawcą i to takim, który nie cofa się przed najstraszniejszymi środkami, byle przeprowadzić zamierzony cel. Tylko dzięki tym środkom, mordującym bez skrępułów i litości każdego, kto nie chciał iść razem z komunistami, zdołał Trocki wprowadzić i ugruntować bolszewizm w Rosji. Jego więc wyłączną zasługą jest, że bolszewizm istnieje. Bez niego, bez jego systemu bezwzględnej terrory, wszelkie teoretyczne programy Lenina byłyby rozbiły się o opór znacznej części społeczeństwa rosyjskiego.

Zdawało się, że Rosja odwdzięczy mu się sowicie za to, że nawet wówczas, gdy wśród szeregów bolszewickich powstana różnice zdań i zwycięża ludzie, nie godzący się na niektóre poglądy Trockiego, imię jego będzie czczone jako tego, który bolszewizm w czyn wprowadził.

Tymczasem stało się inaczej. Jest rzeczą zupełnie naturalną, że w zetknięciu się z życiem praktycznym i jego potrzebami teorie i programy okazują się niekorzystne i muszą ulegać zmianom. Tym samym prawidłem niewzruszonym ulec musiały bolszewickie teorie Lenina. Pewna część bolszewików widziała konieczność tych zmian, inna znów była odmiennego zdania. Na tem tle nastąpił wśród bolszewików rozłam, a Trocki znalazł się ze swymi poglądami w mniejszości. W tej sytuacji powinien się być poddać większości. Ale jest on widocznie zbyt silną indywidualnością, aby mógł czynić coś wbrew przekonaniu, nie chciał się więc poddać.

Większość, zamiast zwalczać Trockiego argumentami lub umacnianiem swych poglądów w społeczeństwie, chwyciła się brutalnego, prawdziwie rosyjskiego systemu. Nie wiele bawiąc się, wsadziła Trockiego do kozy i zesłała na wygnanie w głąb Rosji. Niewątpliwie zrobionoby z nim jeszcze krótszy proces i zgładzono przy pierwszej lepszej sposobności. Widocznie jednak obawiano się, że takie morderstwo wywołałoby zbyt silne oburzenie i groźne następstwa. Wymyślono więc ohydny sposób unieszkodliwienia potężnego przeciwnika. Wyślano go w najniezdrowsze okolice Rosji, aby z wolna ginał pod wpływem zabójczego klimatu.

Przyjaciele Trockiego starali się utrzymywać z nim kontakt. Ale wydawało się to panującej obecnie klisce zbyt niebezpieczne. Więc odosobnili Trockiego tak, by nikt nie mógł się z nim porozumieć. Jak się obecnie okazuje, odosobnienie to jest tak daleko posunięte, że nawet lekarza do niego nie dopuszczają. Jednakowoż przyjacielom Trockiego udało się wejść z nim w porozumienie i dowiedzieć się, w jakich warunkach musi przebywać najbardziej zasłużony dla bolszewizmu człowiek. W tajnej drukarni wydrukowali odezwę. Twierdzą oni, że obecni władcy „ześlali bezwstydnie” mówiąc, że zdrowie Trockiego nie wzbudza obaw. Ochrona osobista Trockiego uniemożliwia mu systematyczne leczenie. Dalsze przetrzymywanie go w dotychczasowej miejscowości oznaczać będzie, że rząd chce skazać go na powolne konanie w myśl tego, co jeden z wybitnych bolszewików, Worosziłow powiedział: „Myśmy wygnali Trockiego tak daleko, iż jeśliby nawet wydarzyło się z nim coś złego, to nie dowiedzielibyśmy się o tem zbyt szybko”. Jeszcze jeden rok pobytu Trockiego w miejscowości Wierna, zwłaszcza przez zimę, byłby dla niego katastrofą.

Historja Trockiego jest całkowicie wystarczającym dowodem zupełnego zdżyczenia nie tylko ludzi, stojących na czele bolszewizmu, ale także samej idei. Najgorszą cechą człowieka jest niewdzięczność. Te cechy przyswoili sobie bolszewicy, bo w ich idei niema pierwiastków uszlachetniających. Jest tylko zniszczenie

Przegląd polityczny

Socjaliści w opozycji przeciwko rządowi.

W Warszawie zakończyły się dwudniowe obrady Rady naczelnej PPS. Nie przyniosły one zapowiadane-go rozłamu przez niektóre pisma, ujawniły jednak silne rozdziewki, panujące w partii. Mówią, że rozdziewki te znajdują silniejszy wyraz i ujawniają się na zewnątrz na kongresie stronnictwa, zapowiedzianym na dzień 1 listopada w Sosnowcu.

W czasie obrad Rady naczelnej opozycja miała znaczną przewagę, co ujawniło się w głosowaniu nad rezolucją, zredagowaną w tonie opozycyjnym. W rezolucji tej, która ma stanowić wytyczne dla uchwał kongresu, Rada naczelna potwierdziła opozycyjne stanowisko poprzedniej rady.

PPS, zapowiada walkę w obronie demokratycznych urządzeń parlamentarnych i samorządowych, pięcioprzymiotnikowego prawa głosowania, przeciw samowoli administracji itd.

Tylko pięciu członków Rady głosowało za rezolucją domagającą się współpracy z rządem.

Rolnictwo polskie ma otrzymać kredyty amerykańskie.

W związku z podjętymi staraniami o utworzenie instytucji centralnej kredytu długoterminowego dla rolnictwa, donoszą z Warszawy, że pierwszym krokiem związanym z tym przedsięwzięciem ma być emisja pożyczki dla rolnictwa w wysokości 300 milionów zł. na rynku amerykańskim.

Usunięcie szkodliwego korespondenta.

Mała rewolucja dziennikarska wybuchła niedawno na tle wywiadu ministra Zaleskiego, udzielonego w polsce z Paryża korespondentem berlińskim pism polskich. Jak wiadomo, w wywiadzie tym min. Zaleski wyraził ubolewanie, że prasa niemiecka i ich korespondenci warszawscy na ogół nie przyczyniają się do złagodzenia stosunków polsko-niemieckich, gdyż zamieszczają zbyt często nieprawdziwe lub tendencyjne informacje. Wśród korespondentów niemieckich w Warszawie wybuchła mała rewolucyjka, która znalazła echo w prasie niemieckiej.

Prym w akcji wrogiej Polsce wodził na terenie Warszawy korespondent agencji Telegraphen Union, będącej własnością skrajnych nacjonalistów niemieckich. Nawiasem zaznaczamy, że katowicka „Polonia“ czerpie swe informacje właśnie z tej agencji, a nie z Polskiej Agencji Telegraficznej. Postępowanie tego właśnie korespondenta było tak jaskrawie wrogie Polsce, że widocznie nawet jego koledzy z innych pism uznali je za szkodliwe. Musieli oni zwrócić na to uwagę w Berlinie, skoro obecnie Dyrekcja Telegraphen Union w Berlinie odwołała z Warszawy swego korespondenta politycznego p. Gordona. Praca p. Gordona w Warszawie wywoływała często z polskiej strony zastrzeżenia i zmuszała niejednokrotnie władze polskie do prostowania zmyślonych informacji p. Gordona. Dyrekcja tej agencji sama widocznie uznała, iż celem otrzy-

mywania z Polski bardziej rzeczowych i obiektywnych informacji, należy go zastąpić bardziej wytrawnym dziennikarzem.

O fakcie odwołania p. Gordona zawiadomiła Telegraphen Union wydział prasowy M. S. Z. (Press.).

Kandydat na prezydenta Rzeszy defraudantem.

Prasa rosyjska donosi, iż komisja kontrolująca, niemieckiej partii komunistycznej, która badała aferę b. kandydata na prezydenta z ramienia niemieckich komunistów, Thällmana, uznała, iż naruszył on „etykę komunistyczną“. Komisja kontrolująca powzięła decyzję, zabraniającą Thällmanowi przez 3 lata zajmowanie odpowiedzialnych stanowisk partyjnych.

Wielki przemysł utrudnia rokowania polsko-niemieckie.

„Danziger Neueste Nachrichten“ zamieszcza artykuł swego korespondenta warszawskiego, omawiający rokowania polsko-niemieckie. Píše on co następuje: Sferę rządową polską wykazują dużo dobrej woli w kierunku pomyślnego załatwienia rokowań handlowych z Niemcami. Zdaniem korespondenta pewne trudności przy załatwieniu tej sprawy wynikają ze względu na nacisk wielkiego przemysłu polskiego, wywieranego na rząd w kierunku uzyskania jak najkorzystniejszych koncesyj.

Republikanie w Niemczech.

W Hannoverze odbył się wielki doroczny zjazd organizacji republikańskiej „Reichsbanner“. Znamienną mowę wygłosił minister spraw wewnętrznych Rzeszy, socjalista Severing. Z wielką energią oświadczył on, że obecny rząd socjalistyczny musi pozostać u władzy przez cały okres istnienia obecnego parlamentu, aż do nowych wyborów. Nawet w razie rokowań nad zmianami gabinetu, gdyby okazała się tego konieczność, nie ustąpią socjaliści ani na krok ze swego stanowiska republikańskiego i demokratycznego.

W dalszym ciągu swych wywodów minister Severing rozprawił się ze „Stahlhelmem“. Jego zdaniem w ostatnich czasach Stahlhelm wpadł w szaf. Chociaż w tej chwili jeszcze nie gryzie, to jednak szczeka bardzo głośno. Gdyby Stahlhelm usiłował komuś wsadzić koronę nad głowę, to na przeszkodzenie tym zamiarom wystarcza policja, a może nawet straż ogniowa. Jednakowoż Stahlhelm przygotowuje się do akcji poważniejszej, która ujawni się już w ziemie. Wówczas nadejdzie czas, że „Reichsbanner“ będzie bardzo potrzebny.

Wśród dalszych przemówień znamienne też były wywody centrowca dra Spieckera, byłego szefa prasowego i komisarza rządu w czasie plebiscytu. Dr. Spiecker należy wraz z byłym kanclerzem Wirthem do lewego skrzydła centrum. Jego zdaniem „Reichsbanner“ skończy nareszcie powinien z pobłażliwością republikańską, która graniczy wprost z tchórzostwem. Domagał on się od rządu usunięcia wszystkich urzędników, należących do organizacji monarchistycznych i wogóle energicznego postępowania w nadaniu Niemcom charakteru republikańskiego.

Obrona Stanowiska Niemiec w Genewie.

Poseł socjalistyczny do parlamentu i członek delegacji niemieckiej na sesję Ligi Narodów, Breitscheid, zamieszcza w „Vorwärts“ artykuł, broniący stanowi-

ska delegacji niemieckiej w Genewie. Poseł Breitscheid oświadcza, że delegacja niemiecka miała przed sobą w Genewie tylko dwie możliwości: albo opuścić stół obrad po odrzuceniu przez Ententę żądania natychmiastowego opróżnienia Nadrenji, albo też wyrazić gotowość do rokowań na szerszych podstawach. W pierwszym wypadku istotnie doprowadzono do t. zw. wyjaśnienia sytuacji, ale doprowadziłoby do opuszczenia drogi porozumienia się z mocarstwami zachodnimi.

Poseł Breitscheid obrazuje dalej przebieg rokowań genewskich w sprawie bezpieczeństwa. Rozważano kwestję, czy jest rzeczą możliwą, aby komisja ta kontrolowała nie tylko zdemilitaryzowaną strefę niemiecką, ale także odpowiednie obszary we Francji i w Belgii. Również dyskutowano kwestię nadania tej komisji charakteru instytucji rozjemczej dla wszystkich kwestyj spornych, które mogłyby się wyłonić pomiędzy danymi państwami, a które w tej komisji miałyby być załatwiane przed wniesieniem sprawy do Ligi Narodów.

Komuniści działają w Austrii.

W związku z poruszeniem, wywołanym zakazem wszelkich manifestacji komunistycznych i socjalistycznych w Wiener Neustadt ukazał się w wychodzącym w Gracu piśmie komunistycznym „Der Mahnruf“ artykuł, wzywający robotników do strajku generalnego i zbrojenia się celem walki z reakcją. Władze, dopatrując się w tem wezwaniu przygotowań do zdrady stanu, wdrożyły przeciw redaktorowi pisma postępowanie karne. Dziennik został skonfiskowany.

Znowu krwawe sądy w Rosji.

W Leningradzie rozpoczął się proces 32 oskarżonych o akcję kontrrewolucyjną i o działalność zmierzającą do obalenia obecnego systemu. Według określeń prasy sowieckiej są to „polityczni bandyci“. Większości oskarżonych grozi kara śmierci.

Agitacja komunistyczna w Egipcie.

Po 6 tygodniach obrad kominternu, rozpoczął narady komitet wykonawczy komunistycznej międzynarodówki. Zapadły uchwały silnego wzmożenia agitacji wywrotowej wśród narodów arabskich dla zadania w ten sposób nowego ciosu potęg brytyjskiej. W szczególności postanowiono wykorzystać ostatni egipski zamach stanu i niezadowolone miejscowych elementów nacjonalistycznych z rządu popieranego przez Anglię. Postanowiono nawiązać kontakt z bojowo nastrojenymi grupami stronnictwa Wawd. Stosowana ma być w dalszym ciągu taktyka przekupstw, praktykowana, na innych terenach arabskich w stosunku do emirów i naczelników plemion. Rewolucyjne komitety egipskie organizowane będą na terenie krajów, graniczących z Egiptem. Z kadr młodzieży egipskiej, studjującej na wyższych uczelniach uniwersytetów zachodnich, tworzone będą komitety rewolucyjne. Mówcy wyrazili nadzieję, iż ruch rewolucyjny w Egipcie odbije się głośnym echem we Włoszech, Trypolisie, Algierze i Marokku.

Rozpowszechniajcie naszą gazetę

zawsze i wszędzie pomiędzy znajomymi i przwiciaciami.

Hr. A. K. Tołstoj.

KSIAŻĘ SREBRNY

87) — (Ciąg dalszy).

- Ja do Słobody nie chcę.
- Dokądże chcesz?
- A z tobą.
- Ze mną nie można! Idę na Wołgę.
- To i ja idę na Wołgę.
- Dlaczegoż nie z kniazem?

Mitka wyciągnął jedną nogę naprzód i jakoby ze wstydem zaczął patrzeć na swój łapęć.

— Opryczników się boisz, czy co? — spytał żartobliwie Pierścień.

Mitka brał się to za głowę, to za boki, to za pas, lecz nic nie odpowiadał.

- Mało ich razy widziałeś? zjedł cię, he?
- Kobiety wzięli — powiedział od niechcenia Mitka.

Pierścień się rozśmiał.

— Widzisz go! nie może im zapomnieć! To idź z Chłopką!

— Nie chcę — odrzekł Mitka — muszę iść z tobą na Wołgę.

- Kiedy ja nie idę prosto na Wołgę.
- I ja nie idę prosto.
- A dokądże idziesz?
- Dokąd ty, dotąd i ja!
- Eh! przylepiłeś też się jak smoła! Wiedz o tem, że wprzódy muszę być w Słobodzie.

— A po co? — spytał Mitka i wytrzeszczył oczy na atamana.

Pierścień zaczynał już tracić cierpliwość.

— Po co? po co? po to, że przeszłego roku gryziem tam orzechy i zanomniałem wziąć z soba łupiny.

Mitka patrzył nań z zdziwieniem, lecz w tej chwili się uśmiechnął i rozwinął gębę do samych uszu, zmarszczył czoło nad oczami i nadał swej twarzy najchytrzejszy wyraz, jak gdyby chciał powiedzieć: mnie bratku nie tak łatwo naciągnąć! wiem ja bardzo dobrze, że do Słobody idziesz nie po łupiny orzechowe, lecz po coś innego!

Jednakże nie wydał się z myślą, rzekł jeno z uśmiechem:

— No to i ja z tobą!

— Co z nim zrobisz? — Pierścień wrzucił ramionami — widać, już się odemnie nie odcepi; wreszcie, pal cię licha, chodź ze mną, durniu, ale potem nie narzekaj, jak cię powiesz! —

— A niech powiesz — odpowiedział uśmiechnięty Mitka.

— Dobrze, chłopie; za to cię lubię! Żegnajże się prędzej z towarzyszami i w drogę!

Zaspana twarz Mitki nie ożywiła się wcale, gdy niezdarnie zaczął podchodzić do opryszków i każdego, chcącego lub nie, cmokać po trzy razy w twarz, tego chwytając za ramiona, tamtego za głowę.

— Atamanie — zawołał Srebrny — więc w jedną idziemy drogę?

— Nie bojarze, którędy ja przejdę, ty nie przejdiesz. W Słobodzie będę prędzej od ciebie i gdybyśmy się spotkali, udaj, że mnie nie znasz; wreszcie będę się starał odejść przed twoim przyjazdem, muszę tylko jedną rzecz załatwić.

Srebrny się domyślił, że Pierścień ma coś ukrytego lub zakopanego w okolicach Słobody i przestał nalegać.

Wkrótce dwa oddziały dażyły w dwóch różnych kierunkach.

Wiekosz, pod Srebrnym, cłapał brzegiem rzeczki po zielonej łące, na której znać było jeszcze ślady wczorajszej bitwy. Bujan szedł z tłu ze zwieszona

głową i ogonem; często przybiegał do Srebrnego, smutnie wył, potem obracał się na świeży grobowy pagórek, póki ten w końcu nie schował się za wysoką trzcina. Drugi, mniejszy oddział podążał za Chłopką.

Pierścień udał się w trzecią stronę, a za nim leniwym krokiem i kiwając się z boku na bok, szedł Mitka.

I znów dawna cisza zaległa szeroki step, jak gdyby nic jej od wieków nie przerywało. Tu i tam pasły się konie tatarskie, a broń pogan połyskiwała w zgłiszczach pożaru. Skowronki szczebiotały, kurki wodnie się odzywały, a małe ptaszyny trzepotały skrzydełkami, przelatując z trzciny na trzcinę, lub zawodząc pieśni śladaty na pierzate strzały, co niby kwiaty sterzały na zielonej łące.

XXIX. Oczne stawiennictwo.

W kilka dni po otrzymanem zwycięstwie nad Tatarami, Iwan Wasiljewicz przyjmował w swej sypialni Basmanowa, który tylko co przybył z Razaniu. Car wiedział już o szczegółach bitwy, lecz Basmanow sądził, że pierwszy mu o niej donosi. Chciał przeto sławę zwycięstwa przypisać sobie samemu, i tak podzielał na Jana swem opowiadaniem, by znowu wejść w dawne łaski.

Jan Wasiljewicz słuchał go z uwagą, to przebie-
rając koronkę, to spozierając na swój brylantowy pierścień, co się mieścił na wskazującym palcu; a gdy Basmanow na zakończenie trzasnął włosami i dodał z wesołą miną:

— Cóż, carze, chyba postaraliśmy się dla twej carskiej miłości! — Jan podniósł oczy i uśmiechnął się.

— Nie żałowaliśmy siebie — rzekł jeszcze Basmanow — i ty carze, nie skąp nagrody dla sługi twego.

— A cóżbyś ty tak, Fedio, życzył sobie? — spytał Jan z udaną łaskawością.

— Mianuj mnie choć okolicznym, żeby ludzie nie wytykali ocalałmi.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Sobota

6

października

Św. Brunona, wyznawcy i założyciela Kartuzów * 1035 † 1101.

Św. Emiljusza i towarzyszy męczenników.

SŁOW.: BRONISŁAW.

Wierzę, iż Anioł Boży prowadzi go, a dobrze sprawi wszystkie rzeczy, które się około niego dzieją. (Tobiasz V. 27.)

Zdanie: Rozum, ozdobiony słodyczą, nabiera siły; gdy go złość przyćmiewa, traci swój blask.

Nie dość w zakresie ciasnym,
Myślać o pożytku własnym
Powinnościom stanu służyć;
Ale udzielanych z nieba,
Wszystkich zdolności potrzeba.
Dla dobra współbraci użyć.

Fr. Karpiński.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wschodzi o godz. 5.55, zachodzi o godz. 17.09. — Księżyc wsch. o godz. 22.12, zach. o godz. 14.42. — Ostatnia kwadra księżycy o godz. 6.58 m. — Wenus stanie w opozycji do Jowisza. Słońce stoi 12° 58' m w znaku Wagi.

Długość dnia wynosi 11 godzin 14 minut.

Zmiany powietrza przed 100 laty: czyste, pogodne powietrze. Jutro: zimno, dżdżysto, burzliwie.

— Ważne dla poborowych. W związku z prowadzeniem w obecnej chwili spisu poborowych rocznika 1908, wyjaśnia się, że osoby, które się rejestrowały w jednej z miejscowości przed dwoma laty, mogą się obecnie stawić do spisu w miejscowości, w której rzeczywiście zamieszkuje. Po sporządzeniu spisu, osoby takie znajdują się już w ewidencji władz wojskowych, a i przesiedlenie ich do innej miejscowości nie zwalnia ich od obowiązku stawienia się do poboru w miejscu, gdzie ewidencja została sporządzona.

Na mocy paragrafu 155 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o obowiązku służby wojskowej poborowi mogą zgłaszać się do właściwej władzy administracyjnej pierwszej instancji (to znaczy urząd gminny względnie magistrat) poprzedniego miejsca zamieszkania z podaniami o pozwolenie na stawienie się przed komisją poborową nowego miejsca zamieszkania.

Otrzymanie zezwolenia stanowi odpowiedź przychylną władzy, brak zaś odpowiedzi zmusza do stawiennictwa w poprzednim miejscu zamieszkania.

Wyjaśnienie to, udzielone przez władze wojskowe, posiada doniosłe znaczenie, albowiem dotychczas w wielu wypadkach poborowi nie wiedzieli, jak mają postąpić.

— Udział młodzieży szkolnej w uroczystościach 10-lecia niepodległości. W związku z rocznicą obchodu 10-lecia niepodległości minister wyznał i oświecenia wydał rozporządzenie do szkół. Na wstępie tego rozporządzenia, minister zaznacza: „Całe państwo dzień ten będzie obchodziło bardzo uroczysto. We wszystkich miastach, miasteczkach i wsiach powołano komitety, celem zorganizowania dnia obchodu, oraz jak najsilniejszego utrwalenia tej rocznicy przez stworzenie wielkich żywych pomników w postaci instytucji opiekuńczych, jak np. „Domu dla sierót po poległych dla ojczyzny“, „Domów matek i dzieci“ itp. Następnie w rozporządzeniu czytamy: „Młodzież szkolna wszystkich kategorii szkół nie może pozostać w dali od ogólnej radości i ogólnego uroczystego obchodu i weźmie ona wraz z nauczycielstwem żywy udział w uroczystościach przez społeczeństwo organizowanych. Niezależnie jednak od tego cała młodzież szkolna w obrębie swych murów szkolnych uczci rocznicę, organizując siłami własnymi obchody szkolne“.

Aby młodzieży to ułatwić, p. minister przewidział dzień 10 listopada br. na uroczystości szkolne jako dzień wolny od nauki szkolnej.

Na program obchodu szkolnego, który winien być jak najokazalszy, złoży się uroczyste nabożeństwo z okolicznościowym kazaniem, wieczorek, odpowiednio przemówienie jednego z członków Rady pedagogicznej oraz ucznia lub uczenicy.

Poza tym obchodem mającym charakter naukowy, w którym młodzież szkolna miałaby pomysłać o uczczeniu podniosłej rocznicy, trwalszym

pomnikiem, inicjatywę w tym kierunku władze szkolne postanowiły pozostawić samej młodzieży.

— Dodatki dla techników kolejowych. Ministerstwo ruchu przyznało inżynierom kolejowym oraz niektórym siłom technicznym, zatrudnionym przy opracowywaniu projektów budowlanych i kosztorysów, specjalne dodatki za wprowadzenie oszczędności i przyspieszenie pracy. Dodatki te wprowadziło, aby zapobiec ucieczce fachowych sił kolejowych do przedsiębiorstw prywatnych.

— Nowe obowiązki lekarzy szkolnych. Na jednym z ostatnich posiedzeń lekarzy szkolnych w wydziale wychowania fizycznego ministerstwa oświaty, rozważany był stosunek lekarzy szkolnych do wychowania fizycznego każdego ucznia szkolnego oddzielnie. Okazuje się bowiem, że sprawa wychowania fizycznego nie może być generalizowana, gdyż ten sam wysiłek fizyczny, który jest pożyteczny dla organizmu jednego ucznia, może się okazać szkodliwy dla drugiego. Konieczne więc jest wprowadzenie lekarskich „kart osobistych“ dla uczniów, w których prowadzone będą periodyczne spostrzeżenia lekarskie nad rozwojem fizycznym jednostki. Dalej lekarze szkolni obowiązani będą do bytności na boiskach szkolnych i kontrolowania zdrowia uczniów w czasie gry lub zabawy. — W związku z tą sprawą wyłoniła się konieczność jak najszybszego uruchomienia kursów dla lekarzy szkolnych, których przedmiotem byłaby kontrola lekarska nad sportem.

— Kto ponosi kosztą przymusowego dostawiania poborowych? Ministerstwo spraw wewnętrznych wyjaśnia, w jaki sposób mają być pokrywane koszty przymusowego dostawiania uchylających się od powszechnego obowiązku służbowego.

Koszty związane ze stawieniem się przed komisją poborową i stawieniem się do zebrań, lub raportów kontrolnych, ponoszą z własnych funduszy obowiązani do stawienia się. Zasada ta obowiązuje nie tylko przy dobrowolnym stawieniu się, lecz także w wypadkach przymusowego dostawiania wskutek uchylania się. Jeżeli uchylający się w chwili przytrzymania go nie może pokryć kosztów, ma je pokryć gmina jego pobytu z prawem ściągnięcia wyłożonej kwoty od uchylającego się.

Co do osób niezamożnych ma zastosowanie przepis artykułu 67 ustawy, według którego niezamożny ma być dostawiony na koszt gminy.

Uchylający się od czynnej służby wojskowej i od ćwiczeń wojskowych, powinni być dostawieni na ich własny koszt do właściwych terytorjalnie P. K. U. Przejazd z siedziby P. K. U. do formacji, w której uchylający się ma odbyć czynną służbę, odbywa się na koszt skarbu państwa przy użyciu biletu, wydanego łącznie z kartą powołania.

W razie zniszczenia lub utraty karty powołania i biletu na przejazd, koszty przejazdu do formacji pokrywa uchylający się z własnych funduszy. — W wypadku jego niezamożności koszty przejazdu do formacji pokrywa zastępczo gmina miejsca pobytu z prawem ściągnięcia wyłożonych zastępczo przez gminę kwot, należność tę zwraca gminie skarbu państwa z budżetu M. S. W., gdzie ustawa przewiduje, że zwrotne pokrywanie kosztów za osoby niezamożne przez gminy nie dotyczy uchylających się od czynnej służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych.

— Poduszki w pociągach. Ministerstwo ruchu udzieliło zezwolenia organizacji inwalidzkiej „Współpraca“ na wypożyczanie podróznym poduszek w wszystkich pociągach pospiesznych i osobowych. Będzie to udogodnieniem zwłaszcza dla pasażerów III. kl. w pociągach dalekobieżnych. Cena wypożyczenia poduszki wynosi 1 zł.

Województwo śląskie

* Pierwszy dzień kursu przeciwalkoholowego. W środę rozpoczął się pierwszy na Śląsku kurs przeciwalkoholowy. Kurs zagał sekretarz Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej p. Kunsdorff, zaznaczając, że nie tylko abstynentów, ale jak najszerzy ogół społeczeństwa należy zaznajomić ze zagadnieniem nowoczesnej walki z alkoholizmem. Następnie generalny sekretarz polskiej Ligi Przeciwalkoholowej z Poznania wygłosił wykład na temat „Prohibicja czyli zakaz sprzedawania trunków palonych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Drugi referat pod tytułem „Przyczyny nowoczesnego alkoholizmu“ wygłosił ks. Augustyn Zajac z Tych. Trzeci referent dr. Krajewski lekarz przy gimnazjum państwowym w Katowicach, mówił na temat: „Dziedziczność a alkoholizm“. Ostatni wykład wy-

Mydło Regera

Jadzia koszulki takie śliczne miała,
Bo je **REGERA MYDŁEM** zawsze prała.
I tylko **MYDŁU** zawdzięcza **REGERA**,
Ze bogatego ma męża bankiera.

głosił ks. Woźnica, który mówił na temat „Szkoła w walce z alkoholizmem. Wszystkie referaty były dobrze opracowane, przeto uczestnicy kursu, urzędnicy policji, nauczyciele, urzędnicy pocztowi i kolejarze byli bardzo zadowoleni.

* Działalność towarzystw wycieczkowych „Jaskółka“ na Śląsku. W roku bieżącym Związek wykazał większą działalność, jak w roku minionym. W 1927 r. odbył się tylko jeden zlot, w tym roku cztery zloty okręgowe. Na tegorocznych zlotach wybiły się na mistrzów okręgowych muzyki mandolinowej następujące towarzystwa: na zlocie okręgu król.-huckiego przyznano pierwszą nagrodę towarzystwu w Król. Hucie, drugą nagrodę towarzystwu w Świątobłowicach, trzecią nagrodę towarzystwu w Wielkiej Dąbrówce. Na zlocie okręgu katowickiego mistrzem zostało towarzystwo ze Siemianowic, drugą nagrodę tow. z Katowic, trzecią z Murcek. Okręg Bielszowicki: mistrzem towarzystwo z Rudy południowej, drugą „Jaskółka“ z Rudy Śląskiej, trzecią nagrodę towarzystwo z Bielszowic. Okręg Mysłowicki: mistrzem Nikiszowiec, drugą nagrodę Mała Dąbrówka, trzecią nagrodę Rożdżeń. Wymienione okręgi w listopadzie bieżącego roku będą ubiegać się o nagrody na zlocie Związku w Katowicach. Będzie to pierwszy zlot mandolinistów zjednoczonych w towarzystwach. Oprócz tytułu mistrza uczestnicy ubiegać się będą o nagrodę wędrowną. Popisy będą ciekawe, gdyż wystąpią pierwszorzedne orkiestry mandolinowe, mianowicie towarzystwa: Król. Huty, Siemianowic, Nikiszowca, Rudy południowej, Dąbrówki Małej, Rudy Śląskiej, Katowic i Świątobłowic. Sala oraz terminy popisów będą później ogłoszone.

Przy tej sposobności zarząd Związku zwraca się do wszystkich klubów mandolinistów, oraz towarzystw, (przy których istnieje oddział mandolinistów), by przystąpiły do Związku celem wykształcenia i udoskonalenia się członków w graniu na mandolinach. Kluby mandolinistów oraz towarzystwa nie potrzebują zmieniać swoich dotychczasowych nazw, jak „Echo“, „Szarotka“, „Chopin“ i t.p. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz Związku p. Alojzy Kurek, Mała Dąbrówka, ul. Bytomska 3.

* Majątek Województwa Śląskiego. Województwo śląskie jest wielkim posiadaczem realności, a majątek województwa obliczają na 47 milionów złotych, oczywiście z wyłączeniem ostatniej pożyczki. Majątek województwa składa się z realności i rozmaitego inwentarza. W Katowicach posiada województwo 15 realności, ocenionych w wysokości 2,441.000 złotych. W Cieszynie posiada województwo 3 domy w wartości 60.000 zł. Prócz domów mieszkalnych posiada województwo 7 domów, w których mieszczą się komisariaty policyjne, a które przedstawiają wartość 204.000 zł. Z gmachów publicznych należą do województwa: gimnazjum w Bielsku w wartości 3.200.000 zł., szkoła policyjna w Katowicach, przedstawiająca wartość 472 tys. zł., nowy gmach województwa śląskiego, który kosztuje dotąd 9,872.000 zł., urząd skarbowy w Rybniku w wartości 60.000 zł., grunt pod budowę w Rybniku w wartości 255.000 zł. zakład dla umysłowo chorych w Rybniku w wartości 3,435.000 zł., zakład dla umysłowo-chorych w Lublińcu wartości 764.000 zł. Wszystkie te realności przedstawiają wartość 26.356.000 zł. Majątek ruchomy, składający się z urzędzenia biurowego, sarnochodów, koni, drukarni i t. d. obliczono na 1.500.000 zł. W ogólnym majątku województwa śląskiego rozróżnić należy majątek, objęty przez województwo po dawnych rządach zaborczych i majątek, który powstał świeżo przez wybudowanie nowych gmachów. Po byłych rządach zaborczych objęło województwo ogólnego majątku na kwotę 14,900.000 zł., a wybudowano gmachów nowych za kwotę 11,450.000 zł. Oprócz tych wartości wypożyczono ze skarbcza śląskiego gminom i spółdzielniom na pobudowanie domów mieszkalnych kwotę 20,500.000 zł., co uczyni razem z kwotą, wyłożoną przez województwo — 32,100.000 zł. Te 32,100.000 plus 14,000.000 zł. realności, objętych po byłych rządach stanowią majątek województwa śląskiego, wynoszący ogółem 46 milionów złotych.

Nowy koncern przemysłowy na Śląsku. Dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że fuzja czyli połączenie Huty Pokoju z zakładami hr. Ballestrema zostanie wkrótce dokonane. Mianowicie w dniu 8 października r. b. odbędą się posiedzenia Rad Nadzorczych i Walne Zebranie, które ostatecznie uchwała połączenie zainteresowanych przedsiębiorstw. Jak wiadomo, nowy koncern obejmować będzie prócz Huty Pokoju i Huty Baildona oraz kopalni Pokoju jeszcze kopalnie hr. Ballestrema, mianowicie: kopalnię Wolfgang, hr. Franciszka i „Wawel”, wielką koksownię na kopalni Wolfgang, centralę elektryczną w Rudzie i t. d.

* Nowa uchwała syndykatu hut żelaznych. Na ostatnim posiedzeniu Syndykatu polskich hut żelaznych w Katowicach uchwalono założyć Syndykat eksportowy. Syndykat ten normować będzie dla wszystkich hut polskich kontyngent wywozowy, aby usunąć konkurencję pomiędzy naszymi hutami na terenie zagranicy. Do syndykatu żelaznego eksportowego należeć będą wszystkie huty polskie.

* Związki komunalne a państwowy podatek dochodowy. W marcu 1926 r. Min. Skarbu wydało zarządzenie do władz skarbowych, że w oparciu o ustawę, dot. uzdrowienia finansów państwowych, zmniejszając udział Zw. Komunalnych w państwowym podatku dochodowym z 30 proc. na 15 proc., władze skarbowe mają wypłacać związkom komunalnym tylko 15 proc. sumy podatkowych, począwszy od 1 stycznia 1926 r.

Zarząd Zw. Gmin w czerwcu 1926 r. zwrócił się w tej sprawie do wszystkich zainteresowanych, polecając zaskarżenie zarządzenia Min. Skarbu.

Odnosną skargę wysłały m. in. nast. gminy: Katowice, Król. Huta, Mysłowice, Tarnowskie Góry, Lubliniec, Rybnik, i Wielkie Hajduki.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w Warszawie uchylił zarządzenie Min. Skarbu, wobec czego Skarb państwa, wzgl. skarb śląski zwrócił gminom wstrzymaną milionową kwotę.

Wobec zajętego przez Min. Skarbu stanowiska gminy, które nie wystąpiły ze skargą w roku 1926, będą musiały wnosić indywidualne skargi.

Z Katowickiego.

Katowice. (Budowa fabryki). Wydział miejski podaje do wiadomości publicznej, że kupiec Henryk Schneider w dzielnicy III, ulica Pokoju, ma zamiar wybudować fabrykę dla wyrobów chemicznych. Plany budowy fabryki są wyłożone przez 14 dni w pokoju 70 w miejskim urzędzie budowlanym. W kancelarii tej można przejrzeć plany i zgłosić sprzeciw. Rozstrzygnięcie co do sprzeciwów, o ile zostaną zgłoszone, nastąpi dnia 27 października o godzinie 10 przed południem w domu administracyjnym pokój 70.

— (Kamieniem złamał mu nogę). Sąd okręgowy rozpatrywał sprawę Sylwestra Wąsowicza z Dziekowic, oskarżonego o ciężki uraz cielesny. W maju bieżącego roku oskarżony pokłócił się ze swoim sąsiadem Bukowcem i uderzył go kamieniem w prawą nogę tak silnie, że Bukowcowi złamał obydwie kości poniżej kolana. Bukowca odstawiono do lecznicy w Mysłowicach, gdzie leczył się przeszło trzy miesiące. Wąsowicz został skazany na 7 miesięcy więzienia.

Bogucice pod Katowicami. (Zebraćka pod kołami samochodu). Utrzymująca się z jałmużny 48-letnia Marja Cuber z Jezora została przejechana przez samochód. Okaleczenia nie są śmiertelne. Wypadek zdarzył się na przejściu kolejowym pomiędzy Bogucicami a Siemianowicami.

Wełnowiec w Katowick. (Wynik wyborów do rady zakładowej we walcowni). W tych dniach odbyły się wybory do rady zakładowej tutejszej walcowni. Polacy odnieśli wielkie zwycięstwo, gdyż polska lista otrzymała 75 głosów, niemiecka 25, cztery głosy były nieważne. Już od samego rana niemieccy mężowie zaufania agitowali, aby pokonać Polaków. Lecz gdy po przeliczeniu głosów przekonali się, że zostali słomnie pobici, to wśród nich zapanowało wielkie rozgoryczenie i przygnębienie. I nic dziwnego, że tutejsi wiarusi zwyciężyli. Bo wszyscy pamiętają ks. Bonczyka, wielkiego społecznika i nauczyciela górnośląskiego ludu pracującego. Zastużony ten kapłan upominał robotników, aby zawsze wiernie stali przy narodowym sztandarze. Drodzy bracia rodacy, którzy pracujecie w wełnowieckiej walcowni! niech to zwycięstwo będzie nam pokrzepieniem w walce o sprawiedliwe nasze prawa. Pokazało się, że kartkami zawsze potrafimy wprost pokryć naszych przeciwników — gdy jesteśmy zgodni. Sława wam wszystkim! Według wyniku głosowania zdobyliśmy 4 miejsca i jednego zastępcę. Niemcy natomiast — 1 krzesło! Słychać, że Niemcy chcą unieważnić wybory. Bo boli ich bardzo nasze zwycięstwo. Gdyby rzeczywiście swój cel osiągnęli, to dajmy im jeszcze lepszą naukę przez to, że utracą nawet to jedno krzesło, które uzyskali.

Hutnik.

Siemianowice w Katowickim. (Śmiertelny wypadek). Na szosie pomiędzy Katowicami a Siemianowicami przejechał samochód katowi-

Gielda pieniężna i zbożowa.

W Katowicach płacono dnia 4 października: za 100 złot. 46,97 marek niemieckich; za 100 marek niemieckich 212,90 zł. za 1 dolara amerykańskiego płacono 8,91 zł.; za 100 franków szwajcarskich 171,90 złotych.

Warszawska giełda pieniężna
w dniu 4 października 1928 r.

Płacono: za 1 dolara amerykańskiego 8,88 zł.; za 100 szterlingów angielskich 43,13 zł.; za 100 franków francuskich 34,00 zł.; za 100 szylingów austriackich 125,12 zł.; za 100 koron czeskich 26,36 złotych.

Poznańska giełda zbożowa.
w dniu 3 października 1928 r.

Żyto 33,00—33,75. Osucie pszeniczne 25,75—26,75. Mąka żytnia 70 proc. 47,00. Mąka pszeniczna 65 proc. 49,00. Słoma 5,20—5,50. Siano luźne 12,00—13,50. Siano prasowane 17—18.

Bydło na rzeź w Poznaniu.

Dnia 3 października płacono za 1 kg. żywej wagi: Woły niezaprzegane o najwyższej wartości rzeźnej 180—184. Buhaże, średnie, dobrze karmione, młodsze 140—150. Buhaże liche, mięsiste 116—126. Krowy i jałówki o najwyższej wartości rzeźnej 180—182, krowy i jałówki średnie do 7 lat 174 do 182. Krowy i jałówki liche 150—160. Cieleta o największej wartości rzeźnej 170—180. Cieleta średnie 160—166. Cieleta liche 140. Świnie pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi 220—240. Świnie mięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 204—210. Świnie ponad 80 kg. żywej wagi 186—194. Maciory 160—200.

ckiej firmy „Hageka“ kobietę. Ciężko okaleczoną odwieziono do lecznicy w Siemianowicach, gdzie zmarła nie odzyskawszy przytomności. W ubraniu nieszczęśliwej nie znaleziono dowodów osobistych, względnie innych papierów, przeto nie wiadomo jak nazywała się i skąd pochodziła.

— („Porządny“ złodziej). Majster rzemieślniczy W. ze Siemianowic wypił sporą ilość alkoholu. Ciężką swą głowę złożył do snu w piaskowcu za kopalnią. Gdy się przebudził, stwierdził, że w nocy złodziej wypróżnił jego kieszenie. Lecz był to „porządny“ złodziej, bo zostawił mu 5 zł. na najpilniejsze potrzeby.

Bielszowice w Katowickim. (Złodziej w mieszkaniu nauczycielki). Podczas jednej z minionych nocy wkraść się do mieszkania nauczycielki szkoły III. Nauczycielka mieszka u gospodarza Grzezioka przy ulicy Głównej w Pniakach. Włamywacz odurzył śpiącą ofiarę jakimś narkotykiem, poczem pozabierał przedmioty. Z znacznym łupem odszedł nie poznany. Powyżej opisane zdarzenie świadczy, że mieszkanie należy na noc zabezpieczyć, a pieniądze nie chować w domu, lecz złożyć w kasie lub banku.

— (Delegacja z ramienia obywateli u wojewody). W ubiegłą sobotę, w dniu imienin wojewody p. dr. Grażyńskiego, udała się delegacja do p. Wojewody z ramienia obywateli, by mu złożyć życzenie. Delegacja wręczyła p. wojewodzie adres z życzeniami pięknie wykonany przez p. W. Wierzbowskiego, urzędnika tutejszej kopalni. Prawie wszystkie miejscowe Towarzystwa, około 40, złożyły swe pieczęcie i podpisy pod „adresem“. P. dr. Grażyński uradowany przyjął delegację i wypowiedział podziękowanie za pamięć i życzliwość Bielszowian.

Kochłowice w Katowickim. (Urządzenie parku). Wskutek uchwały rady gminnej zostanie rozbudowany wielki obszar (około 30 morgów) za dworcem kolejowym. Na tem polu gmina urządzi nowoczesny park. Jeszcze w tym roku zostanie zasadzonych 200 drzewek. Roboty przygotowawcze już rozpoczęto. Wykonanie robót powierzono ogrodnikowi Fieglerowi z Kochłowic.

Z Król. Huty.

Król. Huta. (Kradzież pieniędzy przy okienkach pocztowych). Zatrudniony na kopalniach państwowych strażnik Piotr Waloszczyk zgłosił kradzież pieniędzy w urzędzie policji. Podczas nadawania przekazu pocztowego na poczcie nieznanemu osobnik skradł z otwartej teczki Waloszczyka 895 zł. — Tego samego dnia, również przy okienku pocztowym, skradziono z teczki Fr. Planetora 1 tysiąc 740 zł. Sprawca w obu wypadkach nie został schwytany. Fr. Planetorz jest uczniem biurowym.

— (Przemysłnictwo). Zamieszkała w Król. Hucie Marja Ratajczak została przytrzymana, gdy usiłowała sprzedać 3 butelki „Maggi“. Stwierdzono, że jest to towar przemysłowy, przeto został skonfiskowany. Oczywiście, że Ratajczkową czekają jeszcze inne nieprzyjemności — za przemysłnictwo

Z Świętochłowickiego.

Świętochłowice. (Z posiedzenia „Kasy na Polskiego“). Dnia 3 października prezes „Kasy na Polskiego“, wicestarosta p. dr. Kostka wygłosił odczyt pod tytułem „Charakter i temperament“ (Istota i podział w świetle najnowszych ba-

dań). Referent po omówieniu istoty charakteru i temperamentu scharakteryzował tradycyjny podział mędrca Hippokratesa z 5-go wieku przed Chr. na: sangwiników, choleryków, melancholików i flegmatyków, poczem opisał dwie najnowsze metody układu temperamentów. Według wybitnego profesora Kretschmera istnieje ścisły związek pomiędzy budową ciała a temperamentem. Termin i temat następnego odczytu będą podane osobiście.

— (Poświęcenie sztandaru). Towarzystwo Polek przy N. P. R. urządza w niedzielę dnia 7 października b. r. uroczystość poświęcenia sztandaru. Zarząd uprasza o przybycie wszystkie towarzystwa Polek przy N. P. R. i to ze sztandarami oraz bratnie i przychylnie organizacje. Program można otrzymać na miejscu.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickim. (Ogrody przy szosie). Gmina Wielkie Hajduki zamierza urządzić ogrody przy szosie na przestrzeni między Hajdukami a Król. Hutą. Z tej przyczyny zostanie zawarta umowa z właścicielem terenu Dyrekcją Skarbofermu. (n).

— (Naprawienie dachu kościelnego). Dach na kościele parafjalnym wymaga koniecznej naprawy. Koszta obliczono na 50 000 zł. Wydatek ten prawdopodobnie pokryje kasa gminna.

Lipiny w Świętochłowickim. (Zaginięcie chłopca). Dziesięcioletni Henryk Musioł wyszedł z domu rodzicielskiego dnia 22 września i dotychczas nie wrócił. Gdyby ktoś wiedział, gdzie chłopiec przebywa, niech uwiadomi stroskanych rodziców przy ul. św. Jana 6 lub najbliższy urząd policyjny. (n).

Z Pszczyńskiego.

Pszczyzna. (Pościg za bandytą). Policja kryminalna poszukuje Jana Sosnę, mężczyznę w wieku około 30 lat. Sosna ma różne sprawy na sumieniu. Dnia 3 października napadł on na Fr. Tomika z Kłyszczowa — o czym donieśliśmy w jednym z poprzednich numerów. Sosna jeździ na skradzionym kole. Dnia 1 października brał on udział w napadzie rabunkowym na sztygara Hojnisza w Dębieńsku. O tym napadzie donosimy w dzisiejszym numerze naszej gazety w wiadomościach z powiatu rybnickiego. W międzyczasie stwierdzono, że opryszek Sosna skradł drugi rower w zawiści na szkodę Augustyna Stochły. Wspólnicy napadu rabunkowego na sztygara Hojnisza Wiktor Jarosz z Nowejwsi i Ignacy Knapczyk z Jaśkowic zostali już schwytani przez policję i osadzeni w więzieniu. Gdzie Sosna się ukrywa — nie wiadomo

Smarzowice w Pszczyńskim. (Ani jeden dzień nie minie bez pożaru). W powiecie pszczyńskim zdarza się prawie codziennie wybuch pożaru. Tym razem została nawiedzona pożarem wioska Smarzowice, gdzie z niewiadomej przyczyny wybuchł pożar w chlewie Hermana Rubla. Ogień zauważono zawczasu, przeto domownicy i sąsiedzi zaczęli ogień tłumić, zanim przybrał większe rozmiary. Pożar zniszczył dach i 4 fury słomy.

Z Tarnogórskiego.

Tarnowskie Góry. (Wydzierżawienie miejskich ogrodów i pól). Dowiadujemy się, że wydzierżawienie miejskich ogrodów, pól i łąk odbędzie się we wtorek, dnia 9 października o godzinie 2½ popołudniu w salce domu ludowego. — Przy tej sposobności zaznaczyć należy, że za leżnicą zostaną urządzone ogródki szreberowskie na obszarze kilku morgów.

Radzionków w Tarnogórskim. (Czyje pieniądze?). Na targowisku znaleziono większą sumę pieniędzy — franki i złote. Właściciel może odebrać pieniądze w urzędzie policyjnym.

Z Cieszyńskiego.

Bielsko. (Włamywacz „zostawił“ 150 000 złotych). W uzupełnieniu notatki o włamaniu się złodziei do kancelarii zarządu rafinerji nafty pod Dziezdicami, podajemy bliższe szczegóły. Mianowicie kasiarze rozpruli kasę ogniotrwałą i zabrali zawartość tejże, tj. 1500 złotych gotówka, zegarek i inne drobiazgi. Razem wyrządzili szkody — nie licząc rozprutej kasy — na 1800 złotych. Ciekawą jest jednak historia tego włamania. W piątek rano kasjer podniósł w Banku Polskim 150 000 złotych, co widocznie wspólnik kasiarzy podpatrzył. Włamywacze pewni byli, że pieniądze te, przeznaczone na sobotnią wypłatę, spoczywają w kasie fabrycznej, więc przyszli po nie w nocy. Nie wiedzieli jednak, że kasjer złożył 150 000 zł. w Banku Gospodarstwa Krajowego i pobrał je dopiero w sobotę przedpołudniem.

Z całej Polski.

Czestochowa. (Śmiertelny wypadek na podwórzu koszarowym). Na podwórzu koszar 7 pułku artylerji w Zaciszu 28-letni Zygmunt Napieralski, który odbywał ćwiczenia, podczas wsiadania na konia, który skoczył na bok, upadł na chodnik i rozbił sobie głowę.

Dziennikarz niemiecki o Częstochowie.

Jeden z uczestników wycieczki katolickich dziennikarzy niemieckich do Polski, ks. dr. Marcin Mayr, która m. in. odwiedziła także Częstochowę w czasie ostatniego Kongresu Eucharystycznego, umieścił w „Bayrischer Kurier“ entuzjastyczny opis uroczystości Jasnogórskich. Podajemy wyjątki z tego opisu.

Częstochowa, polskie sanktuarjum narodowe, słynne na cały świat miejsce pielgrzymek z czarnym obrazem Matki Bożej, który książę Władysław Opolski sprowadził tu w roku 1382, jest osnuta blaskami romantyzmu we wzruszającym, porwijającym objawieniu religijnej duszy ludu, w złocie wielowiekowej wierności wobec zwyczajów ojczystych i we krwi bohaterskiej obrony. Jasnej Góry, na której stoi olbrzymi klasztor Paulinów z błogosławiącą rozległej krainie wieżycą i świątynią, w XVII wieku broniło z powodzeniem stu pięćdziesięciu mnichów przeciwko 9000 oblegających Szwedów.

Przez okno napływa i dźwięczy stąpanie i tupet i modły setek i setek tysięcy.

Ach, ci polscy pielgrzymi! Przez całe dni i przez noce, tam na dole przez kurzem okrytą ulicę płynie heroizm pielgrzymstwa. Dosłownie z oddali całych dni drogi przychodzą mężczyźni, kobiety i dzieci. Poszczególne kompanie z okolic Warszawy były

w drodze przez dziewięć dni. Wszyscy pieszo. Wszyscy objuczeni prostymi torbami z prowiantem; jako tren z tyłu na końcu każdej pielgrzymki kilka wozów. Te wozy tworzą tu w Częstochowie całe tabory.

Przez calusienką noc ludzie są na nogach, w kościołach na ołtarzach króluje Najświętszy Sakrament, żarząca się tysiącem świec elektrycznych wieżyca Jasnogórska przyświeca krajowi. Gdy kompanie po dwu albo wielodniowej pielgrzymce, schodząc ze szczytu wzgórza albo wynurzając się z lasu lub wozu, zobaczą z oddali po raz pierwszy odległą jeszcze o wiele mil wieżę, przerywają modlitwy i śpiewy i dosłownie rzucają się w pył drogi...

Wielka procesja Eucharystyczna dzięki różnokolorowym ubiorom, nieprzeliczonym poprostu sztandarom, niesionym krzyżom, obrazom, figurkom, płonącym świecom, dzięki modlitwom, śpiewom, muzyce, klerowi od prostego zakonnika aż do Biskupa, Nuncjusza, Prymasa, Kardynała, tworzyła obraz, z którym nie może się równać nawet sienkiewiczowski opis Jasnej Góry, poświęcony w „Potopie“ Częstochowie, „sercu Polski“. Jako główny motyw, w tem morzu barw, dźwięków i zapachu rozbrzmiewają nieprzerwano fanfary i okrzyki na cześć Najświętszego Sakramentu i Matki Miłosierdzia, „Królowej Korony Polskiej“.

Z całego świata.

Złodziej w kufrze.

W jednym z eleganckich magazynów przyborów podróżnych w Wiedniu na Rotenturmstrasse jakiś wytworny gentleman nabył kosztowny kufer podróżny, za który zapłacił gotówką.

Prosił jednak, aby kufer ten pozostał w sklepie do następnego rana, gdyż pragnie on nabyć jeszcze w jednym z sąsiednich składów drewnianą skrzynię, którą także nadesłać do sklepu, a nazajutrz jedno i drugie zabierze ze sobą na kolej.

Rzeczywiście niezadługo przyniesiono skrzynię, a nazajutrz zjawił się autem ów klient, zabrał nabyty kufer i nadesłaną skrzynię i odjechał.

W godzinę później właściciel magazynu spostrzegł dokonana podczas nocy wielką kradzież najkosztowniejszej drobnej galanterji skórzaney: pugilaresów, portmonetek, neseserów, torebek itp.

Nie ulegało wątpliwości, że w nadesłanej skrzyni ukryty był wspólnik owego gentlemana, który w ten sposób pokrył sobie z grubą nadwyżką pieniądze zapłacone przez kolegę za kufer, naładowany następnie skradzionymi przedmiotami.

Wieść nieprawdopodobna.

Niejakiś książę Golicyn, pochodzący z rodu, który w Rosji zażywał wielkiego znaczenia i miał stosunki z dworem cara, ogłosił świeżo w jednej z gazet węgierskich twierdzenie, że car Mikołaj II żyje! Twierdzenie, że car został zamordowany wraz z całą rodziną, nazywa kłamliwym i zmyślonem, nie podaje jednak, gdzie car ma przebywać. Ostatniej nocy, przed zamierzonym wymordowaniem car Mikołaj wraz z otoczeniem rzekomo z więzienia zemknął. Sędzia Sokołow, oficerowie gwardji Sołowiej i Winberg, którzy znajdowali się w otoczeniu cara, przebywają rzekomo teraz w Sofji.

Nie pierwszy to raz słyszymy taką wieść zupełnie nieprawdopodobną, to też i ta okaże się pewnie tylko prostym wymysłem.

Miljardy w wozach pancernych.

Bank Chase National w Nowym Jorku ukończył nareszcie po trzech tygodniach swe przenosiny ze starej siedziby na Broadway do nowego 38-piętrowego drapaczu cąhmur na Cedar Street.

Przenosiny te były największymi, jakie notowano w historii banków amerykańskich, a udział w nich organów bezpieczeństwa wprost imponujący.

Dwadzieścia doskonale uzbrojonych wozów pancernych oddano bankowi do dyspozycji. Wszystko odbywało się w ordynku wojskowym. Ogółem transportowano 100 wozów ciężarowych. Setki dedektywów i uzbrojonych policjantów stało po gotowiu, by stawić czoło najsilniejszym napaściom.

Każdy wóz pancerny, prócz dowódcy, miał przydzielonych dziesięciu mężczyzn z karabinami maszynowymi i bombami.

Podczas trwania przenosin, policja nowojorska miała pod specjalną uwagą i opieką wszystkich znanych włamywaczy i to nie tylko w Nowym Jorku, ale we wszystkich większych miastach St. Zjednoczonych.

Stwierdzono bowiem, że zorganizowały się liczne bandy najlepszych mistrzów kunsztu złodziejskiego w celu napadu na transporty złota banku Chase National.

Wszystkie te nadzwyczajne ostrożności, zachowane przy przenosinach banku, jak również zakusy bandyckie na jego skarby są zrozumiałe, gdy się zważy, że suma przewiezionego złota o czystym kruszcu, pa-

pierach wartościowych i kosztownościach wynosiła przeszło trzy miliardy dolarów. Koszta przenosin wynosiły pół miliona dolarów.

Nowe stalowe sklepienia banku Chase National w Nowym Jorku, przeznaczone dla przechowywania tych skarbów, są największymi na całym świecie. Główne sklepienie mieści się pod ziemią w głębokości trzech pięt i jest zamknięte drzwiami, wagi 45 tonn.

Poza tem zastosowane są rozliczne środki ostrożności, jakie tylko wiedza ludzka stworzyła w tym kierunku.

Golona małpa.

W Indiach małpy wyrządzają nieraz znaczne szkody, to też nie są zbyt mile widziane przez tubylców. Ci, aby się uwolnić od natrętnych rabusiów, wynaleźli radykalny sposób pozbycia się ich. Urządzają więc wilcze doły, przykrywają je gałęzmi i liśćmi, aby złapać w ten dół przynajmniej jednego samca. Gdy niebaczny wpadnie do takiego głębokiego dołu, wówczas zarzucają mu na głowę worek, kilku mężczyzn trzyma wydzierającą się małpę, a jeden goli ją z włosów. Następnie ogoloną małpę malują na niebiesko i puszczają na wolność. Skutkuje to radykalnie, nie było jeszcze wypadku, aby po takiej operacji wszystkie małpy nie wyniosły się raz na zawsze z tej miejscowości. Widocznie małpy uważają taką operację za ciężką zniewagę, i aby jej uniknąć, wolą przenieść się do innej miejscowości.

SPORT

Komunikat nr. 20

z posiedzenia zarządu podokręgu Śl. Z. O. P. N. Rybnik z dnia 25 września rb.

Ustalono ostatecznie drużyny reprezentacyjne B-Ligi I klasy B na zawody w niedzielę 7 października rb.

Skład drużyny B-Ligi pozostanie jak pierwotnie ustalono (patrz Komunikat 19). Skład drużyny klasy B ustalono jak następuje:

Knauer (Kol. KS. Sarmata) Grüner I (KS. Blyskawica) Łach (Kol. KS. Sarmata) Gruszka (KS. Blyskawica) Szendzielorz (KS. Pierwszy), Waclawczyk (Kol. KS. Sarmata), Grüner, Latocha, Szymura (KS. Blyskawica), Leśnik Boniarek (Kol. KS. Sarmata).

Rez.: Ochwat i Krol z KS. Pierwszy.

Dla druž. B-Ligi stawia ubranie sportowe KS. Rybnik 20, zaś dla druž. klasy B Kol. KS. Sarmata Rybnik (koszulki w paskach niebiesko-białych).

Gracjom przyjeżdżającym uchwalono zwrot kosztów podróży 3 kl.

Ukarano KS. Sokół Niedobczyce grzywna w wysokości 10.— zł. za wstawienie do składu swojej drużyny przy zawodach o puchar Podokręgu w dniu 9 września rb. przeciw KS. Blyskawica Kopalnia Ema, zawodnika zawieszonogo Tatusa Jana.

Hitlowski, sekretarz.

Penkala, prezes.

Teatr Polski w Katowicach.

Przedstawienie dla młodzieży szkolnej mniejszości językowej niemieckiej.

W sobotę, dnia 6 bm. odbędzie się o godz. 3.30 po południu staraniem T. N. S. W. przedstawienie dla młodzieży szkolnej mniejszości językowej niemieckiej. Odegrana będzie opera Verdiego „Aida“. Bilety do nabycia u p. prof. Stańczyka, Gimn. Matematyczno-Przyrodnicze ul. Jagiellońska.

Ceny targowe w Katowicach.

z dnia 4 października 1928 r.

Masło wiejskie za 1 funt	3.40—3.50
Masło mleczarniane za 1 funt	3.60—4.00
Jaja sztuka	0.18—0.25
Ser biały (twaróg)	0.80—0.90

Mięso.

Wieprzowina za 1 funt	1.40—1.50
Wieprzowina bez przykładki (kotlety)	1.80
Wołowina	1.20—1.60
Cielecina	1.20—1.50
Skopowina	1.60—1.70
Okrasa świeża	1.60—1.80
Okrasa wędzona	1.50—2.00
Lój	1.40—1.60
Okrasa świeża krajana	1.50
Smalec	1.70—1.80

Jarzyny.

Kapusta kopa	11.00—16.00
Kapusta za centnar	9.00
Kapusta biała (główka)	0.40—0.60
Kapusta modra za 1 funt	0.40
Marchew (wiązka)	0.40—0.50
Kalarepa (wiązka)	0.40—0.50
Cebula za 1 funt	0.25
Pomidory za 1 funt	0.50—0.70
Kalafiory sztuka	0.60—1.00
Fasola zielona za 1 funt	0.80—1.20
Ogórki 1 funt	0.50
Kartofle za centnar (50 kg.)	6.00—6.50
Kartofle 12 do 14 funtów	1.00
Szpinak za funt	0.60—0.80

Owoce.

Gruszki doborowe za 1 funt	0.50—0.70
Gruszki II gatunek za 1 funt	0.25—0.40
Jabłka doborowe za 1 funt	0.50—0.80
Jabłka do gotowania za 1 funt	0.25—0.40
Śliwki doborowe za 1 funt	0.50—0.80
Śliwki II gatunek za 1 funt	0.25—0.40
Grzyby zielonki za 1 funt	1.00—1.20
Cytryny sztuka	0.19—0.25

Drób.

Gębie	1.50
Gębietka	1.50
Kury	4.00—6.00
Kurczeta	1.80—3.50
Kaczki	3.80—5.00
Gęsi	10.00—15.00
Indyki	32.00—

Mąka, krupy.

Mąka żytnia	0.28—0.30
Mąka pszenna	0.42—0.48
Mąka pszenna najprzedniejsza	0.50—0.53
Krupy jęczmienne	0.40
Krupy pogańskie	0.55—0.58
Peczak	0.55
Kasza jaglana	0.55
Groch	0.35—0.60
Fasola	0.40—0.60

Dowóz na dzisiejszym targu był duży zwłaszcza nabiału, owoców i drobiu.

Niedzielne popołudniowe przedstawienie popularne.

W niedzielę, dnia 7 bm. o godz. 7-ej wieczór po raz trzeci z przepychem wystawiona opera narodowa w 5 aktach T. Joteyki „Zygmunt August“, która to opera na premierze zdobyła niebywały sukces. W partjach głównych wystąpią pp.: Lubicz, Sobańska, reż. Stepniowski, Mazanek, Martini, Romanowski, Remin, Petecki, Skalski, Znicz i inni. Dyrygnie art. Dyr. opery p. Milan Zuna.

„Uśmiech losu“.

W środę, dnia 10 bm. odbędzie się premiera komedji w 4 aktach W. Perzyńskiego „Uśmiech losu“. Sztuka ta grana była na wszystkich scenach polskich z niebywałym powodzeniem. Próby odbywają się pod kierunkiem reżyserskim P. Marjana Bogusławskiego. W rolach głównych wystąpią pp.: Strońska, Sawicka, Orzecka, Bielicz, Bogusławski Golezewski, Purzycki Poreda. Bilety do nabycia w kasie Teatru.

Występ Jana Kubelika.

Zapowiedziany na wtorek, dnia 9 bm. jedyny występ Jana Kubelika obudził niebywale zainteresowanie. Większość biletów została już zamówiona. Pozostałe do nabycia w kasie Teatru. Tel. 24.48.

Teatr Polski w Pszczynie.

W piątek, dnia 12 bm. odegra Teatr Polski z Katowic po raz pierwszy w bieżącym sezonie tragedję Corneilla w tłumaczeniu Wyspiańskiego „Cyd“. Niewątpliwie publiczność zapełni tłumnie widownię a Dyrekcje szkół zachęca młodzież do jak najliczniejszego udziału w przedstawieniu. Bilety do nabycia w składzie cygar u p. Grobelnego.

REPERTUAR.

Sobota, dnia 6 bm. „Aida“ dla szkół niemieckich o godz. 3.30 po południu.
Sobota, dnia 6 bm. „Cyd“ wieczorem o godz. 7.30.
Niedziela, dnia 7 bm. „Wasyl i peruka“ po poł. o godzinie 3.30.
Niedziela, dnia 7 bm. „Zygmunt August“ wieczór o godzinie 7-ej.

17-ta Loteria Państwowa.

V klasa — Dwudziestycztery dni ciągnięcia.

Główne wygrane:

- 10 000 zł. nr. 63236.
- 5 000 zł. nry 4457 95441.
- 3 000 zł. nry 21578 41939 71967 100128 138844.
- 2 000 zł. nry 23581 98982 117065 154019.
- 1 000 zł. nry 2911 3705 17845 21680 27999 41742 43589 47150 47373 65262 71417 71800 78275 93597 121735 123478 124453 124534 126673 147498.
- 600 zł. nry 1120 14968 20050 40229 52056 69166 69326 70288 87204 88545 92099 95776 124878 129483 133411 134343 137082 147487.
- 500 zł. nry 1569 2087 6206 6407 6448 6708 9412 11024 11387 11780 13208 13505 15269 15629 16273 20214 22115 23164 26828 27588 28073 28373 29253 30898 32380 32748 33967 34125 34479 34626 39691 41259 46215 47302 47945 49130 50467 51197 53409 54109 55257 58406 58978 59787 60024 60205 60676 61474 62224 62340 63509 65286 66517 69197 69483 69925 70016 71697 73366 73854 74378 74560 75102 75243 76080 77448 77956 80810 81605 82195 84339 84750 89593 89805 91076 92137 97633 98471 98758 99913 100194 100463 102896 103291 103877 105922 109071 109322 109847 110437 113998 114709 115238 116380 116567 119056 120929 121976 122928 123641 124146 125667 124980 125373 125478 128284 128349 131546 132368 135291 135808 136865 137651 140223 142353 142424 144217 144640 145889 149100 152252.

Krótko-zwieszlowato.

Trawa stanowiąca pożywienie słoni a zwana matete, bywa na palec gruba.

Wyrobienie koronek do sukien kobiecych wynaleziono w roku 1561.

Program radiowy.

Sobota, 6 października 1928 r.

Katowice, fala 422 m.: 17.10 Skrzynka pocztowa — 17.35 Odczyt — 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie — 19.00 Rozmaitości — 19.30 Odczyt „Legenda ludzkości” — 20.05 Odczyt „Współczesna Anglia” — 22.30 Muzyka taneczna.

Warszawa, fala 1.111 m.: 12.00 Sygnał czasu, hejnał — 16.00 Program dla dzieci — 17.00 Odczyt — 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie — 19.30 Radiokronika — 20.30 Koncert wieczorny — 22.30 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 566 m.: 12.00 Sygnał czasu, hejnał — 12.10 Płyty gramofonowe — 16.00 Słuchowisko dla młodzieży — 17.10 Dwa odczyty — 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie — 19.00 Rozmaitości — 19.30 Lekcja angielskiego — 20.30 Koncert — 22.30 Muzyka taneczna.

Poznań, fala 344.9 m.: 7.00 Gimnastyka poranna — 13.00 Sygnał czasu, koncert gramofonowy — 17.00 Gawęda harcerska — 17.15 Lekcja angielskiego — 17.40 „Ze świata kobiecego” — 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie — 19.00 Odczyt o misjach — 19.35 Odczyt „Rzemiosło w średnich wiekach” — 20.30 Koncert — 22.40 Muzyka — 24.00 Koncert nocny.

Wrocław, fala 322.6 m.: Gliwice, fala 250 m.: 16.00 Przegląd bibliograficzny — 16.30 Koncert szlagierów — 18.00 Odczyty — 18.20 „Esperanto” — 18.30 Odczyt „Rakietka jako motor” — 19.50 Odczyt o Mahomedzie — 20.30 Muzyka taneczna.

Berlin, fala 488.9 m.: 16.00 Szachy — 15.30 Koncert — 18.50 Odczyt „Rzeczy o których należy wiedzieć” — 19.30 Odczyt „Czy pokój jest możliwy” — 20.00 „Miłość” — tragedia Wildgansa! Następnie muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.: 11.00 Poranek muzyczny — 16.00 Koncert — 19.15 Muzyka kameralna — 20.15 „Klaun mimowoli” — sztuka w 3 częściach. Następnie koncert.

Niedziela, 7 października 1928 r.

Katowice, fala 422 m.: 10.15 Nabożeństwo klasztoru w Panewnikach — 12.00 Sygnał czasu, hejnał — 12.15 Koncert — 14.00 Odczyt religijny — 14.20 Pogadanka ogrodnicza — 14.40 Odczyt rolniczy — 15.15 Koncert 17.45 „Chwilka lotnicza” — 18.00 Koncert — 19.00 Rozmaitości — 19.20 „Bojki śląskie” — 19.45 Odczyt — 20.30 Koncert — 22.30 Muzyka taneczna.

Poniedziałek 8 października 1928 r.

Katowice, fala 422 m.: 16.00 Płyty gramofonowe — 16.30 Program dla dzieci — 16.35 Komunikat strażacki — 17.10 Odczyt — 18.00 Muzyka lekka — 19.00 Rozmaitości — 19.30 Odczyt harcerski — 20.00 Odczyt „Malarstwo Polskie” — 20.30 Koncert wieczorny.

Sprawy towarzystw.

Kurs przeciwegzaminowy.

W niedzielę, dnia 7-go października r. odbędzie się w Katowicach w auli liceum żeńskiego przy Placu Wolności końcowy egzamin uczestników kursu instruktorskiego, zorganizowanego przez Związek Ochotniczych Kolumn Sanitarnych Czerwonego Krzyża. Uczestnicy winni być na miejscu punktualnie o godz. 14-ej.

Zebrania, połączone z wykładami fachowo-rolniczymi odbędzie się w niedzielę 7-go października r. w następujących Kółkach Rolniczych (gminach):

Bieruń Stary, pow. Pszczyna, godz. 16-ta, gospod. pana Gomoli.

Orzesze, pow. Pszczyna, godz. 16-ta, lokal „Jedność”.

Mszana, pow. Rybnik, godz. 15-ta, gosp. p. Polnika.

Lagiewniki, pow. Świątobłocice, godz. 18-ta, restauracja p. Nawrata.

Do udziału w wykładach wymienionych Kółek Rolniczych zaprasza się członków jakoteż rolników-gości.

Wesoly kacik.

Czy nie prawda?

Mąż żony modnej: „Życie jest jak sukcia mej żony, — krótkie a drogie.”

Niemożliwe żądanie.

Stas; „Tatusiu, tam na posowie jest taki wielki pajak!”

Ojciec, bardzo zajęty: „To go zdepnij a daj mi spokój.”

Nakładem i członkami firmy „Katolik” spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.

Baczność! Już nadeszły **Baczność!**
nowości na sezon zimowy
 bardzo ładne materiały na palta, płaszcze, ubrania.
 Wielki wybór materji krajowych i zagranicznych
 zawsze na składzie. Zamówienia na bardzo dogodnych warunkach.
 P. P. urzędnikom udziela się stosownego kredytu.
 Na życzenie przychodzę z próbami materji w dom.
Wykonywanie wytwornej garderoby na miarę
 podług najnowszych żurnali pod gwarancją modnego kroju poleca
Fr. Tyrakowski
 ul. Wolności 38 **Król. Huta** ul. Wolności 38
 Pracownia eleganckiej odzieży męskiej podług miary.

Towarzystwo Bankowe
 dla miasta Mikołowa i okolicy
 zapisana Spółdzielnia z ogr. odp.
 w Mikołowie, ul. Kościelna 7
 przyjmuje wkładki:
 za dziennym wypowiedzeniem 0% rocznie
 „ miesięcznym „ 7% „
 „ kwartalcznym „ 8% „
 wypożycza po 12% rocznie.
Zarząd.

Wyłączne zastępstwo.
 zaprowadzonego przedsiębiorstwa, dobra egzystencja, dochód roczny około 20 000 zł. dla zdolnych Panów z kapitałem około 5000 zł. Praca przy biurku Wiadomości specjalnie niepotrzebne bo wpracowanie nastąpi przez siły fachowe z centrali. Oferty poważnych reflektantów należy adresować: „Reklama Zachodnia” Poznań, Plac Wolności 6.

Instytut leczniczy dla jakaiących się,
 chociażby najtrudniej mówiących. Leczenie trwa 4 tygodnie. Służę licznymi świadectwami dziełczynnymi. Przyjmuje i bliższych wiadomości udziela
Ludwik Nowak, Kościan (Wlkp.)
 ul. Wielichowska 14.
 (Na odpowiedź proszę znaczek pocztowy).

Czytelnicy! Przy zakupie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie
 ☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Chcesz otrzymać posadę?
 Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza. Warszawa, Żórawia 42. Kursa wyuczaia listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, (ortografji). Po ukończeniu świadectwo. Żądacie prospekt.

Darmo cennik
 wysyłamy każdemu na instrumenta muzyczne, brzytwy, zegarki, rowery, ubory i t. d.
Karmelicki
 Dom Wysyłkowy
 POZNAŃ, D
 plac Karmelicki 1.

Jeżeli
 cennego mojego dobytku dotychczas nie zjadły mole, zawdzięczam to jedynie **MOLINIE.**
 Molina — chroni futra, dywany, odzież wełnianą i t. p. od moli znamiennie i jest w ulepszonej formie składzie najlepszym środkiem przeciw tym strasznymszkodnikom.
 Pachnie i nie plami. Do nabycia w każdej drogerji w paczkach po 0,75 zł i 1,25 zł.

ALBORIL
 Najprzedniejsze mydło do prania i mycia.

Miliony ludzi używa i wielbi **Meridiol**
 bo jest on najlepszym i najsilniejszym środkiem do nacierania i pielęgnowania się.

Piotr Kamiński, Królewska Huta
 ulica Wolności, narożnik ulicy Sienkiewicza.
Skład konfekcji męskiej
 — pierwszorzędny dział krawiecki —

☆☆☆☆☆☆☆☆
Uczeń
 chcący wyuczyć się rzemiosła krawieckiego, silny zdrowy, dobrze wychowany, możliwie ze wsi, także sierota, poszukiwany natychmiast.
Stefan Król
 Brzeziny Śl.
 naprzeciw Ratusza.
 ☆☆☆☆☆☆☆☆

Karmelki
 w wielkim wyborze poleca **Fabryka A. Piasecki S. A.**
Kraków.
 Przy zakupie prosimy zwracać baczną uwagę na firmę naszą.
Agitujcie za naszą gazetą!